

Asia: VN/549/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vanhusasiavaltuutetusta

Lausunnonantajan lausunto

Voidaanko esityksellä näkemyksenne mukaan parantaa ikääntyneiden asemaa ja edistää ikääntyneiden oikeuksia?

Vanhusneuvostoilta on pyydetty lausuntoa vanhusasiavaltuutetun viran perustamisesta. Tavoitteena on viranomaisen joka seuraa ikäihmisten oikeuksien toteutumista, esittää arvioita, pohtii ennakoivasti tulevaisuuden tarpeita, tuottaa aloitteita, lausuntoja, selvityksiä ja raportteja ja edistää ikäystävällisyyttä. Tehtävät ovat pitkälti samoja kuin vanhusneuvostojenkin, mutta valtuutettu toimii isommassa verkossa ja suuremmin valtuuksin pitäessään huolta ikäihmisten oikeudellisesta, sosiaalisesta ja taloudellisesta asemasta. Valtuutetun valtuudet on siis säädettävä riittävän kattaviksi, jotta toimintakyky säilyy. Oikeudet on luonnollisesti kirjattava lakiin.

Yhteiskunnassa on toki jo entuudestaan useita virallisia ikäihmisten elämää seuraavia tasoja ja tahoja. Valtuutetun toimenkuvan muokkaaminen edellyttää siis myös päällekkäisyyksien uudelleenkäsittelyä. Kannatamme viran perustamista.

Onko teillä huomioita koskien valtuutetulle säädettäviä tehtäviä?

Toimenkuvan tulisi muodostua vanhusten päivittäisen hoidon seurannasta, toimeentulon riittävydestä, säädösten ajan- ja asianmukaisuudesta ja seurantamenetelmien kattavuudesta. Seuranta vaatii aktiivista osallistumista, ja ongelmista ja kehittämistarpeista tiedottaminen vireyttä ja näkyvyyttä mm. mediassa.

Yksi vapaaehtoinen toimija on eläkeläisjärjestöjen etujärjestö Eetu ry, jota vanhusasiavaltuutetun on syytä lähestyä ja kuunnella. Toivomme myös että vanhusneuvostot pysyvät valtuutetun yhteistyökumppaneina ja osallisina kehittämistyössä.

Vanhusasiavaltuutetun työ tuo varmasti tasapuolisuutta ikäihmisten hyvinvoinnin suunnitteluun, seurantaan ja arviointiin.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

Yrjölä Janne

Riihimäen kaupunki - Lausunto esitykseen on Riihimäen vanhusneuvoston muotoilema ja kirjaama. Toimittajana viran puolesta vanhusneuvoston sihteeri.